

Е. КАРРОВИЧ
Э. Я. КАРПОВИЧ

Pēteris Stučka
Latvijas Valsts universitātes
zinātnieki

Ученые
Латвийского государственного
университета им. П.Стучки

Министерство высшего и среднего специального образования
Латвийской ССР
Латвийский ордена Трудового Красного Знамени
государственный университет имени Петра Стучки
Научная библиотека

ПРОФЕССОР

Э Р Н С Т К А Р П О В И Ц

Персональный указатель литературы

Латвийский государственный университет им. П.Стучки
Рига 1977

Latvijas PSR Augstākās un vidējās speciālās
izglītības ministrija

Ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotā
Pētera Stučkas Latvijas Valsts universitāte

Zinātniskā bibliotēka

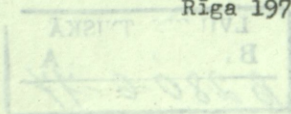
PROFESORS

ERNSTS KARPOVICS

Personālais literatūras rādītājs

P. Stučkas Latvijas Valsts universitāte

Rīga 1977

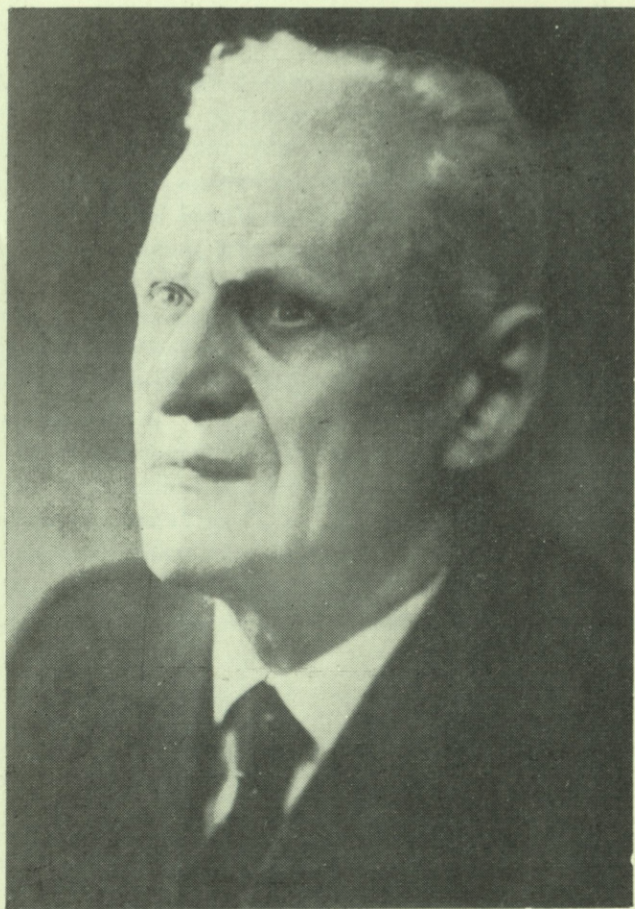
Sastādītāji: H. Novackis, D. Paukšēna

Redaktors docents, filoz. zin. kand. P. Laizāns

Vāku zīm. I. Dzene

© P. Stučkas Latvijas Valsts universitāte, 1977

P 61005-097u 77
M 812(11)-77

W. H. H. H.

PRIEKŠVārds

Filozofijas zinātņu doktora profesora E. Karpovica personālais literatūras rādītājs ietver viņa darbu publicējumus par laikposmu no 1923. līdz 1976. gadam. Publicējumu bibliogrāfiskie apraksti kārtoti hronoloģiskā secībā. Katra gada robežās vispirms uzrādīti zinātniskie darbi latviešu, tad krievu, pēc tam svešvalodās. Katras valodas ietvaros tie sakārtoti darbu nosaukumu alfabēta secībā. Latviešu un svešvalodās publicētajiem darbiem dots tulkojums krievu valodā.

Atsevišķā nodaļā hronoloģiski sakārtoti raksti par prof. E. Karpovicu.

Pēc iespējas darbu bibliogrāfiskie apraksti sastādīti tieši pēc izdevumiem. Apraksti, kuri nav sastādīti pēc izdevumiem, apzīmēti ar ^x.

Lai rādītājs būtu ērtāk izmantojams, tā beigās pievienots visu prof. E. Karpovica publicēto darbu alfabētiskais rādītājs ar publicēšanas gadu. Rādītāja beigās ievietots arī personu rādītājs.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Персональный указатель литературы доктора философских наук профессора Э.Карповица содержит перечень его работ, опубликованных с 1923 г. по 1976 г. включительно. Описания публикаций расположены в хронологическом порядке. В пределах каждого года указаны публикации в алфавитном порядке сначала на латышском, потом на русском, а затем на иностранных языках.

В отдельном разделе перечислены работы о проф. Э.Карповице.

По возможности, библиографические описания составлены непосредственно по изданиям. Описания, которые составлены не по изданиям, помечаются ^х.

В конце указателя помещен алфавитный перечень всех публикаций Э.Карповица с указанием года опубликования. В конце указателя помещен также именной указатель.

Filozofijas zinātņu doktors profesors
Ernsts Karpovics

Latvijas PSR Nopelniem bagātā zinātnes darbinieka filozofijas zinātņu doktora profesora Ernsta Karpovics darbībai ir paliekoša nozīme latviešu filozofijas vēsturē. Daudzas nozīmīgākās pēdējā pusgadsimta marksistiskās filozofiskās domas attīstības problēmas Latvijā nav iespējams aplūkot, neminot viņa vārdu. Ernsts Karpovics ir viens no pirmajiem latviešu profesionālajiem filozofiem - marksistiem. Profesora Karpovica bagātajā revolucionārā darbinieka, pedagoga un zinātnieka mūžā paveikts apbrīnojami daudz. Uzrakstītas daudzas grāmatas, brošūras un raksti par dialektiskā un vēsturiskā materiālisma, filozofijas vēstures, zinātniskā ateisma, zinātnes vēstures, pedagogijas, revolucionārās kustības jautājumiem, dabaszinātņu filozofijas problēmām. Ernsta Karpovica spraigā un raženā zinātniskā un pedagogiskā darbība turpinājās vairāk nekā pusgadsimtu. Vēl agrāk sākusies viņa darbība revolucionārajā cīņā.

Ernsta Karpovica iesaistīšanās revolucionārajā kustībā sākās apstākļos, kad marksisms Latvijas strādnieku kustībā jau uzvarējis. No 17 gadu vecuma saistot savu dzīvi ar Komunistisko partiju, kurss rindās E. Karpovics ir kopš 1909. gada, viņš pieņēma arī tās ideologiju un kopš savas propagandista, bet vēlāk arī pedagoga un zinātniskās darbības sākotnes nostājas karojošā materiālisma, marksistiski ļeņiniskās filozofijas pozīcijās.

Ernsts Karpovics dzimis 1892. gada 3. oktobrī Ventspils apriņķa Dundegas pagastā progresīvi noskaņota skolotāja Jāņa Karpovica /miris 1918. g./ ģimenē. Jau bērnībā māsa Klāras Karpovicas-Ozolas ietekmē viņš sāk interesēties par revolucionāro kustību, lasa nelegālo literatūru. 1905.-1907. g. revolūcijas laikā viņš izplata revolucionāro literatūru un Dundegas pagastskolā organizē skolnieku pulciņu. 1907. gadā E. Karpovics iestājas Rīgas komercskolā, te tad arī saistās ar skolnieku pulciņu, kas darbojas Latvijas

Sociāldemokrātijas Rīgas Baltijas rajona partijas organizācijas vadībā un 1909.gadā kļūst par Latvijas Sociāldemokrātijas biedru, piedalās nelegālo biedrību darbā Dundagā un Rīgā. Drīz vien 1909.gadā seko arests. 17 gadus veco E.Karpovicu ieslogo Aizputes cietumā, taču pīcrađījumu trūkums dēļ drīz vien no ieslodzījuma atbrīvo. 1912.gadā E.Karpovics beidz Rīgas komercskolu un iestājas Rīgas politehniskā institūta Ķīmijas fakultātē. Viņš piedalās studentu pulciņa "Stars" darbā, klausās izcilo zinātnieku Veldena, Centneršvera, Lebedinska lekcijas. Tomēr politehnisko institūtu neizdodas beigt. Ir sācies pasaules karš, Rīgas politehnisko institūtu evakuē, un E.Karpovics, kurš jau mācās 4.kursā, studijas spiests pārtraukt un partijas organizācijas uzdevumā palikt piefrontes pilsētā Rīgā. Līdz Februāra revolūcijai viņš strādā par skolotāju bēgļu bērnu darbnīcās. Pēc februāra revolūcijas E.Karpovicu ievēl Rīgas pilsētas strādnieku deputātu padomē, pēc tam partija sūta darbā par Valmieras apriņķa Pagaidu valdības komisāra palīgu. Kad uzvar Lielā Oktobra sociālistiskā revolūcija, viņš turpina darbu Valmierā, ir Valmieras apriņķa Izpildu komitejas loceklis un finansu daļes vadītājs. Kad 1918.gada februārī vācieši okupē Vidzemi, Ernsts Karpovics dodas uz Maskavu un no 1918.gada aprīļa līdz novembrim Maskavā pilda Ārkārtējās Komisijas cīņai pret kontrrevolūciju /BЧK / nodaļes vadītāja pienākumus. Pēc revolūcijas Vācijā un Brestes miera anulēšanas E.Karpovics dodas uz Latviju, uzņemas Ventspils apriņķa partijas komitejas un izpildkomitejas vadību, organizē padomju varas nodibināšanu Ventspils apriņķī. Kad kontrrevolūcijas pārspēka rezultātā 1919.gada sākumā padomju vara Ventspilī krīt, līdz 1919.gada maijam viņš strādā Rīgas pilsētas Izpildu komitejā par izmeklētāju, bet no 1919.gada maija līdz 1920.g. janvārim - par IK/b/P CK propagandistu-organizatoru Rēzeknes un Ludzas apriņķos. Viņš ir Latvijas Komunistiskās partijas VI kongresa delegāts.

Kad kontrrevolūcijas pārspēks rezultātā padomju vara krita visā Latvijā, nākošais profesors ir Sarkanās armijas rindās, pēc tam strādā par LK/b/P CK ārzemju biroja propagandistu-organizatoru. 1920.gadā kā delegāts viņš piedalās Viskrievijas Komunistiskās /boļševiku/ partijas IX kongressā darbā. Pēc pilsoņu kara biedrs Karpovics dzīvo Maskavā, ir latviešu strādnieku fakultātes vadītājs, padomju un partijas skolas pasniedzējs, strādā par inženieri rūpnīcās.

1927.gadā Ernsts Karpovics iestājas Sarkanās Profesūras institūta dabaszinātņu fakultātē, kuru beidz 1931.gadā. Studējot Sarkanās Profesūras institūtā, vienlaikus viņš lasa lekcijas marksistiskajā filozofijā vairākās Maskavas augstskolās, bet pēc institūta beigšanas pedagogisko darbu turpina, ir profesors, katedras vadītājs vairākās Padomju Savienības augstskolās, kā arī strādā zinātniski pētnieciskajās iestādēs. 1945.gadā E.Karpovics atgriežas Padomju Latvijā - darbojas Rīgas Pedagogiskajā institūtā. Vienlaikus lasa lekcijas Latvijas Valsts universitātē, bet kopš 1957.gada līdz savas dzīves pēdējām dienām ir P.Stužkas Latvijas Valsts universitātes profesors. E.Karpovics ir viens no filozofijas nodaļas veidotājiem Latvijas Valsts universitātē. Pēckara gados lieli nopelni E.Karpovicam ir republikas filozofu, kā arī propagandistu kadru gatavošanā. Kopš 1945.gada E.Karpovics nepārtraukti strādā arī LKP Rīgas pilsētas komitejas Marksisma-ļeņinisma universitātē. Viņš ir vairāku zinātnisko padomju loceklis. Partijas un padomju valdība augstu novērtēja Ernsta Karpovica zinātnisko un pedagogisko darbību, apbalvojot viņu ar Oktobra Revolūcijas ordeni un ordeni "Goda Zīme", kā arī ar vairākam medaļām. 1967.gadā viņam piešķirts LPSR Nopelniem bagātā zinātnes darbinieks goda nosaukums.

Profesora E.Karpovica zinātniskā un publicistiskā darbība sākās 20.gadsimta 20.gados, 20.gados un 30.gadu sākumā parādās viņa zinātniskie un populārzinātniskie raksti svīzē "Krievijas Cīņā". Te viņš raksta par pedago-

giju, dabaszinātnēm un materialistisko dialektiku.¹

Laiks posmā no 1929.gada līdz 1937.gadam E.Karpovics žurnālā "Celtne" publicējis vairākus nozīmīgus rakstus par dabaszinātņu filozofiskajām problēmām un filozofijas vēstures jautājumiem. No "Celtne" ievietotajiem rakstiem īpaši jāatzīmē pētījums "Krize fizikā" /1930.g., Nr.6/. Balstoties uz V.I.Ļeņina darbu "Materialisms un empiriokriticisms", E.Karpovics noskaidro fizikas krīzes būtību, fizikālā ideālisma un tā paveidu nepamatotību, parādot, ka mūsdienu fizikas sasniegumi apstiprina dialektiskā materiālisma mācību par matēriju un kustību.

Šis darbs ir viens no pirmajiem marksistiskajā literatūrā, kas sniedz relativitātes teorijas un kvantu mehānikas dialektiski materialistisko interpretāciju un parāda, ka šie jaunākie zinātnes sasniegumi nav pretrunā ar dialektiskā materiālisma mācību. Raksts "Krize fizikā" ir viens no pirmajiem nopietnākajiem darbiem latviešu valodā, kur propagandētas V.I.Ļeņina grāmatas "Materialisms un empiriokriticisms" idejas.

"Celtne" publicēts E.Karpovica raksts "Hēgeļa 100 gadu nāves diena" /1932.g., Nr.9, 10/, kas ir aizsākums viņa nopietnajiem pētījumiem par klasisko vācu filozofiju vēlākos gados. Tanī pašā laikā rakstā atbalsojas tās filozofijas diskusijas, kas risinājās Padomju Savienībā 20. un 30.gados, kuru viena no centrālajām problēmām bija attieksme pret Hēgeļa filozofisko mantojumu. E.Karpovics uzstājās kā pret Hēgeļa dialektikas nenovērtēšanu, tā arī pret principiālo pretstata nolīdzināšanu starp Hēgeļa dialektiku un marksistisko dialektiku.

Rakstā "Ko saka buržuāzijas pravietis 1931.g.?" /"Celtne", 1932., Nr.5/ E.Karpovics pirmo reizi latviešu valodā

¹ Latviešu Strādnieku fakultāte. - "Krievijas Cīņa", 1923, Nr. 24, 25; Kosmiskie stari un atomu izcelšanās. - "Krievijas Cīņa", 1929, Nr.144; Marksisma mācība par nepieciešamību un gadījumu. - "Krievijas Cīņa", 1930, Nr.42; Nepieciešamība un gadījums fizikā. - "Krievijas Cīņa", 1930, Nr.55.

detalizēti kritizē Osvalda Špenglera dzīves filozofiju un kultūras filozofiju. Viņš parāda, ka Špenglera filozofija pauž pesimismu un irracionālismu.

Jau pirms Lielā Tēvijas kara E.Karpovics publicējis vairākus nozīmīgus pētījumus par mūsdienu dabaszinātņu filozofiskajām problēmām. E.Karpovics darbi par labēja novirziena metodoloģijas kritiku, Hēgeļa dialektiku, dabaszinātņu filozofiskajām problēmām sniedz skaidru ieskatu par viņa pozīciju 20. un 30.gadu filozofiskajās diskusijās. šis diskusijas t.s. "mehānisti" /Akselrode, Varjašs, Skvorcovs-Stepanovs, A.Timirjazevs/, pareizi uzskatot, ka dialektiskais materialisms var attīstīties, tikai balstoties uz mūsdienu dabaszinātniskajiem sasniegumiem, nenovērtēja dialektiskā materialisma kā pārējo zinātņu metodoloģijas lomu, centās reducēt dialektisko materialismu uz speciālo zinātņu speciālajām metodēm, būtībā atteicās no dialektikas un nobāce mehānistiskās metodoloģijas pozīcijās. Savukārt Deborina grupa, izstāvēt dialektiku, tenī skaitā arī Hēgeļa filozofiskā mantojuma labākos sasniegumus, pietiekami nenovērtēja dialektiskā materialisma savienības nozīmi ar dabaszinātnēm un pietiekami neatsedza A.Marksa dialektikas kvalitatīvo atšķirību no Hēgeļa ideālistiskās dialektikas.

E.Karpovics ir viens no tiem padomju filozofiem, kuru darbiem 20. un 30.gados nepiemīt "mehānistu" un Deborina grupas vienpusības, trūkumi un kļūdas.

Jau pirms Lielā Tēvijas kara E.Karpovics publicējis vairākus nozīmīgus pētījumus par mūsdienu dabaszinātņu filozofiskajām problēmām, aplūkojot tās no dialektiskā materialisma viedokļa. Darbā "Matērijas un enerģijas riņķojums dabā"¹ apskatīti jautājumi par matērijas kinētisko teoriju, radioaktivitāti, atomu uzbūvi. Viņš parāda, ka jautājumā par matēriju un kustību mūsdienās notiek materialisma un

¹ Круговорот материи и энергии в природе. - "В ПОМОЩЬ ПАРТУЧЕБЕ". Естественное знание. Сер. IА. 1929, вып. I, июнь.

ideālisma asa cīņa, ka ideālisti cenšas falsificēt jaunākos dabaszinātņu sasniegumus un spekulēt uz vēl nestrīsinātām zinātnes problēmām. Plašāk minētā problēma tiek apskatīta E.Karpovica grāmatā "Molekula, atoms, elektrons".¹ Ar problēmu par matēriju un kustību saistīti profesora E.Karpovica pētījumi par D.Mendeļejeva ķīmisko elementu periodisko likumu. E.Karpovics neaprobežojas tikai ar Mendeļejeva filozofisko un dabaszinātnisko ideju noskaidrošanu, bet aplūko Mendeļejeva zinātnisko mantojumu tiešā sakarā ar jaunākajām ķīmijas zinātnes problēmām. Šie jautājumi risināti D.Mendeļejeva "Ķīmijas pamatu"² 1932.gada izdevuma priekšvārdā, rakstos "Mendeļejeva filozofiskie uzskati"³, "Mendeļejeva periodiskā sistēma un dialektiskais materiālisms"⁴ u.c. Pie šīs problēmas profesors sevišķi intensīvi strādā pēc Lielā Tēvijas kara.

Ilggadējo pētījumu rezultāts ir viņa doktora disertācija "Mendeļejeva filozofisko uzskatu nozīme, atklājot ķīmisko elementu periodisko likumu", kuru viņš aizstāv PSRS Zinātņu Akadēmijas Filozofijas institūtā 1954.gadā. Disertācija veltīta Mendeļejeva metodoloģijas izpētei. E.Karpovics aplūko, kā, balstoties uz saviem metodoloģiskajiem principiem, Mendeļejevs ir atklājis vienu no dabas pamatlikumiem - ķīmisko elementu periodisko likumu. Karpovics pasvītro, ka ķīmisko elementu periodiskais likums atklāj vielas iekšējos dialektiskos procesus. Mendeļejeva atklājums lauza ķīmisko elementu attīstības metafizisko koncepciju. Karpovics pārāda, ka Mendeļejevam, lai atklātu ķīmisko elementu periodisko likumu, vajadzēja lauzt ve-

¹ Молекула, атом, электрон. М., 1933.

² Менделеев Д.И. Основы химии. Т. I. М., 1932.

³ Философские взгляды Менделеева. - "Успехи химии", 1934, № 3.

⁴ Mendelejew's periodisches System und der dialektische Materialismus. - "Unter dem Banner des Marxismus", 1934, Nr. 5-6.

co metafizisko metodi. Nozīmīga vieta disertācijā ierādīta mūsdienu ķīmijas sasniedzumu analīzei. Viņš atzīmē, ka ķīmisko elementu periodiskais likums ir viens no mūsdienu ķīmijas stūrakmeņiem. E.Karpovics aplūko arī šī likuma nozīmi fizikā, geoloģijā, bioķīmijā un citās zinātņu nozarēs. Par ķīmisko elementu periodisko likumu, Mendelejeva filozofiskiem uzskatiem, dažām svarīgām mūsdienu ķīmijas filozofiskajām problēmām E.Karpovics pēckara gados publicējis vairākus darbus, piemēram, "Dialektika elementu periodiskajā likumā"¹, "Daži izziņas teorijas jautājumi D.Mendelejeva darbos"², "D.Mendelejevs un ķīmisko elementu periodiskais likums"³, "Ķīmisko elementu periodiskā likuma dialektika"⁴, "Mendelejeva filozofisko uzskatu nozīme ķīmisko elementu periodiskā likuma atklāšanā"⁵.

Profesors E.Karpovics - daudzu zinātnisko darbu autors dialektiskajā un vēsturiskajā materiālismā un filozofijas vēsturē. Viņš publicējis mācību grāmatu ciklu dialektiskajā materiālismā studentiem un aspirantiem.⁶ Viens no fakto-

¹ "Pādomju Latvijas Skola", 1946, Nr. 1 -4.

² Некоторые вопросы теории познания в трудах Д.И.Менделеева. - "Изв. АН СССР", 1956, № II.

³ D.Mendelejevs un ķīmisko elementu periodiskais likums. R., 1957.

⁴ Дialeктика периодического закона химических элементов. - "Учен. зап. Риж. ун-та", 1958, т.7.

⁵ Значение философских взглядов Менделеева для открытия им периодического закона химических элементов. - "Изв. АН СССР", 1955, № I.

⁶ Dialektiskais materiālisms. Filozofija, tās priekšmets un loma sabiedrībā. R., 1968. Ievads filozofijas vēsturē/kopā ar P.Leizānu/. R., 1969. Matērija un tās eksistēšanas pamatformas. R., 1969. Dialektikas likumi. R., 1970. Materiālistiskās dialektikas galvenās kategorijas. R., 1970. Izziņas teorija. R., 1970.

riem, kas nosaka dialektiskā materiālisma lekciju cikla vērtību, ir tas, ka dialektiskā materiālisma jautājumu izklāstā profesors Karpovics plaši un veiksmīgi izmanto filozofijas un debaszinātņu vēstures materiālu. Šis darbs ir ne tikai pirmais oriģinālais mācību līdzeklis latviešu valodā, bet arī viens no labākajiem mācību grāmatu pārsegumiem dialektiskā materiālisma kursā vispār.

Viens no labākajiem darbiem mācību literatūrā - par Kanta, Fihtes, Šellinga, Hēgeļa un Feiērbahe filozofiju - ir E.Karpovica grāmata "Klasiskā vācu filozofija" /Rīgā, 1965./.

Viņš publicējis arī pārskatus par pirmsmarksistisko filozofijas vēsturi. Vēra ņemami ir E.Karpovica pētījumi par filozofiskās domas vēstures problēmām Latvijā. Apcerējumā "Rakstu krājuma "Sēta, Daba, Pasaule" simts gadi" /"Karoģis", 1960, Nr.11/ profesors analizē latviešu populārās zinātniskās literatūras aizsākumus, aplūko Jura Alunāna materiālistiskos filozofiskos uzskatus. Rakstā "Cīņa pret reliģiju par zinātniski-materiālistisku pasaules uzskatu Latvijā 20.gs. sākumā" /P.Stučkes LVU Zin.raksti, 1960, 33.sēj./ apskatītas latviešu steistiskās domas vēstures svarīgākās problēmas mūsu gadsimta sākumā. Profesors pētījis arī Ostvalda, Valdēna un Centneršvēre debaszinātnisko materiālistismu, J.Stieģa filozofiskos uzskatus, "mehānistu" kritiku viņa darbos.

Kaut gan Ernsts Karpovics galvenokārt specializējies dialektiskajā materiālistismā un filozofijas vēsturē, viņš pievērsies arī vēsturiskā materiālisma problēmu pētīšanai un popularizēšanai. Viņš rakstījis par tautas masu un personības lomu vēsturē, patriotisma un proletāriskā internacionālisma problēmām.¹

¹ Par patriotismu, internacionālismu un kosmopolitismu. R., 1950. Tautas masu un personības loma vēsturē. Cīņa pret marksismam-ļēņinismam svešo personības kultu. R., 1956.

E.Karpovics daudz darījis arī filozofiskās terminoloģijas veidošanā latviešu valodā.

Profesoram E.Karpovicam ir bagāts revolucionārā cīņtājs mūžs. Vairākus interesantus darbus viņš publicējis par Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas norises gadiem Latvijā, kur pats aktīvi piedalījies.

E.Karpovics miris 1976.g. 20.februārī.

P.Leizāns
docents , filoz.zin.kand.

Профессор доктор философских наук
Эрнст Карповиц

Деятельность заслуженного деятеля науки Латвийской ССР, доктора философских наук профессора Эрнста Яновича Карповица занимает видное место в истории латышской философии. Многие важные проблемы развития марксистской философской мысли в Латвии последнего полувека нельзя рассматривать без его имени. Эрнст Янович Карповиц является одним из первых латышских профессиональных марксистских философов. В богатой жизни профессора Э. Карповица — революционера, педагога и ученого сделано исключительно много.

Написаны многие книги, брошюры и статьи по вопросам диалектического и исторического материализма, истории философии, научного атеизма, истории науки, истории революционного движения, философских проблем естествознания. Напряженная и плодотворная научная и педагогическая деятельность Эрнста Яновича Карповица продолжалась более полувека. Еще раньше началась его деятельность в революционном движении.

Вступление Эрнста Яновича Карповица на путь революционного движения произошло в условиях, когда марксизм в рабочем движении Латвии уже победил. Уже в 17-летнем возрасте, Эрнст Янович связывает свою жизнь с Коммунистической партией, в рядах которой находился с 1909 года, принимает ее идеологию, а с началом своей пропагандистской, а позже педагогической и научной деятельности встает на позиции воинствующего материализма, марксистско-ленинской философии.

Эрнст Янович Карповиц родился 3 октября 1892 года в Дундагской волости Вентспилсского (Виндавокого) уезда в семье прогрессивно настроенного учителя Яна Карповица (умер в 1918 г.). Уже в детстве под влиянием старшей сестры Клары Карповиц-Озолс он начинает интересоваться революционным движением, читает нелегальную литературу. Во время революции 1905-1907 года распространяет революционную литературу и в Дундагской волостной школе организует кружок школь-

ников. В 1907 году Э.Я.Карповиц поступает в Рижское коммерческое училище, тогда же вступает в кружок учащейся молодежи, который работает под руководством партийной организации Балтийского района города Риги и в 1909 году становится членом Латвийской Социал-демократии, участвует в работе легальных обществ в Риге и Дундаге. В 1909 году его арестовывают. 17-летнего юношу заключают в Айзпутскую (Хавенпотской) тюрьму, однако из-за отсутствия доказательств о нелегальной деятельности освобождают. В 1912 году Эрнст Карповиц оканчивает коммерческое училище и поступает на химический факультет Рижского политехнического института. Здесь он участвует в работе студенческого кружка "Старс", слушает лекции видных ученых Вальдена, Центнершвера, Лебединского. Однако окончить политехнический институт не удается. Идет первая мировая война, Рижский политехнический институт эвакуируется, и Э.Я.Карповиц, который уже учится на IV курсе, должен прекратить учебу и по поручению партийной организации остаться в прифронтовом городе Риге. До февральской революции он работает учителем в мастерских детей-беженцев. После февральской революции Э.Я.Карповиц избирается в Рижский Совет депутатов, затем партия направляет его на работу помощником комиссара Временного правительства Валмиерского уезда. В Валмиере он принимает участие в подготовке Великой Октябрьской социалистической революции. После победы революции продолжает работу в Валмиере, является членом исполнительного комитета и заведующим финансового отдела Валмиерского уезда. После того, как немецкие войска оккупировали Видземе, Эрнст Янович направляется в Москву и выполняет обязанности заведующего отделом Чрезвычайной комиссии по борьбе с контрреволюцией (ВЧК). После революции в Германии и аннулирования брестского мира Э.Я.Карповиц направляется в Латвию и возглавляет борьбу за создание Советской власти в Вентспилском уезде. После разгрома контрреволюционными силами Советской власти в Вентспилсе до мая 1919 года он работает следователем Рижского городского

исполнительного комитета, а с мая 1919 года по январь 1920 года - пропагандистом-организатором ЦК ЛКП(б) в Резекненском и Лудзенском уездах.

Он был делегатом VI съезда Коммунистической партии Латвии.

Когда под натиском превосходящих сил контрреволюции Советская власть пала во всей Латвии, Эрнст Янович вступает в ряды Красной Армии, затем работает пропагандистом-организатором Заграничного бюро ЦК КП Латвии. В 1920 году он избирается делегатом на IX съезд РКП(б).

После Гражданской войны товарищ Карповиц проживает в Москве, возглавляет латышский рабфак, преподает в совпартшколе, работает инженером на заводах.

В 1927 году Эрнст Янович Карповиц поступает на естественно-научный факультет Института Красной профессуры, который заканчивает в 1931 году. Одновременно он читает лекции по марксистской философии в некоторых учебных заведениях Москвы. После окончания Института он продолжает педагогическую работу, является профессором, заведующим кафедрой в высших учебных заведениях СССР, а также работает в научно-исследовательских учреждениях.

В 1945 году Э. Карповиц возвращается в Советскую Латвию работает в Рижском педагогическом институте, одновременно читает лекции в Латвийском государственном университете, а с 1957 года до последних своих дней являлся профессором Латвийского государственного университета. Одновременно профессор Э. Карповиц читал лекции в других высших учебных заведениях республики.

Э. Карповиц является одним из создателей философского отделения Латвийского государственного университета.

Большие заслуги в послевоенные годы Э. Я. Карповиц имеет в подготовке философских кадров и пропагандистов. С 1945 года он непрерывно работает в университете марксизма-ленинизма Рижского городского комитета Коммунистической партии Латвии. Он - член нескольких научных советов.

Партия и Советское правительство высоко оценили научную и педагогическую деятельность Эрнста Яновича Карповица, наградив его орденом Октябрьской революции, орденом "Знак Почета", а также медалями.

В 1967 году ему присвоено звание заслуженного деятеля науки Латвии. Научная и публицистическая деятельность Эрнста Яновича Карповица началась в двадцатые годы XX века. В 20-е и в начале 30-х годов появляются его научные и научно-популярные статьи в газете "Криэвияс циня". Здесь он пишет о педагогике, естествознании и материалистической диалектике.

С 1929 по 1937 год Э. Карповиц в журнале "Целтне" опубликовал ряд важных статей о философских проблемах естествознания и истории философии. Из опубликованных в "Целтне" статей особенно следует отметить исследование "Кризис в физике" (1930, № 6). Опираясь на работу В.И. Ленина "Материализм и эмпириокритицизм", Э.Я. Карповиц уясняет сущность кризиса в физике, раскрывает несостоятельность физического идеализма и его разновидностей, показывает, что современные достижения физики подтверждают учение диалектического материализма о материи и движении. Эта работа является одной из первых в марксистской литературе, в которой дается диалектико-материалистическая интерпретация теории вероятности и квантовой механики и показывается, что новейшие достижения науки не противоречат учению диалектического материализма. Статья "Кризис в физике" является одной из первых серьезных работ на латышском языке, где пропагандируются идеи книги В.И. Ленина "Материализм и эмпириокритицизм".

В журнале "Целтне" опубликована статья Э.Я. Карповица "К 100-летию со дня смерти Гегеля" (1932, № 9, 10), которая является началом его дальнейших серьезных исследований классической немецкой философии. В то же время в статье отражаются философские дискуссии, которые происходили в Советском Союзе в 20-х и 30-х годах и одной из центральных проблем которых было отношение к философскому наследию Гегеля. Э.Я. Карповиц выступает как против недооценки диа-

лектики Гегеля, так и против стирания принципиальной противоположности между диалектикой Гегеля и марксистской диалектикой.

В статье "Что говорит буржуазный пророк в 1931 г.?" ("Целтне", 1932, № 5) Э.Я. Карповиц впервые на латышском языке обстоятельно критикует философию жизни и философию культуры Освальда Шпенглера. Он показывает, что философия Шпенглера проповедует пессимизм и иррационализм.

Уже до Великой Отечественной войны Э.Я. Карповиц опубликовал ряд важных исследований о философских проблемах современного естествознания. Работы Э.Я. Карповица о критике методологии правого уклона, о диалектике Гегеля, о философских проблемах естествознания нам показывают ясную картину его позиции в философских дискуссиях в 20-х и 30-х годах. В этих дискуссиях т.н. механисты (Аксельрод, Барьяш, Скворцов-Степанов, А.Тимирязев), правильно считая, что диалектический материализм может успешно развиваться лишь опираясь на достижения современного естествознания, не дооценили значение диалектического материализма как методологической основы других наук, пытались свести диалектический материализм к частным методам и тем самым отказались от диалектики и стали на позиции механистической методологии. В то же время группа Деборина, защищая диалектику, в том числе лучшие достижения философского наследия Гегеля, недооценила значение союза диалектического материализма с естествознанием, и не раскрыла качественное отличие диалектики К.Маркса от диалектики Гегеля.

Э.Я. Карповиц является одним из тех советских философов, чьи работы в 20-х и 30-х годах не страдают от односторонностей, недостатков и ошибок механистов и группы Деборина.

Уже до Великой Отечественной войны Э.Я. Карповиц опубликовал ряд серьезных исследований о философских проблемах естествознания, рассматривая их с точки зрения диалектического материализма. В работе "Круговорот материи и энергии в природе" (Журнал "В помощь партучебе", Естествознание. Сер. 14, 1929, вып. I, июнь) рассмотрены вопросы кинетичес-

кой теории материи, радиоактивности, строения атомов.

Он показывает, что в вопросе о материи и движении в наши дни происходит острая борьба материализма с идеализмом, что идеалисты пытаются фальсифицировать новейшие достижения естествознания и спекулируют на еще не разрешенных проблемах науки. Шире эта проблема рассмотрена в книге Э.Я. Карповица "Молекула, атом, электрон" (Москва, 1933). С проблемой о материи и движении связаны исследования Э.Я. Карповица о периодическом законе химических элементов Д.И. Менделеева. Э.Я. Карповиц не ограничивает круг исследовательских вопросов уяснением философских и естественнонаучных идей Д.И. Менделеева, но рассматривает научное наследие Менделеева в тесной связи с новейшими проблемами современной химии. Эти вопросы решаются в предисловии к изданию "Основ химии" Менделеева (т. I, Москва, 1932), в статьях "Периодическая система Менделеева и диалектический материализм" и др. Над этой проблемой особенно интенсивно профессор работает после Великой Отечественной войны.

Результатом многолетних исследований является его докторская диссертация "Значение философских взглядов Менделеева для открытия им периодического закона химических элементов", которую он защищает в Институте философии Академии наук СССР в 1954 году. Диссертация посвящена исследованию методологии Менделеева. Э.Я. Карповиц показывает, как, опираясь на свои методологические принципы, Менделеев открыл один из основных законов природы - периодический закон химических элементов.

Э.Я. Карповиц подчеркивает, что периодический закон химических элементов раскрывает внутренние диалектические процессы вещества. Открытие периодического закона химических элементов ломало метафизическую концепцию развития химических элементов. Э.Я. Карповиц показывает, что Д.И. Менделееву для открытия периодического закона химических элементов нужно было отказаться от старого метафизического метода. Важное место в диссертации уделено анализу достижений современной химии. Он отмечает, что периодический закон

химических элементов является одним из краеугольных камней современной химии. Э.Я. Карповиц показывает также значение этого закона в физике, геологии, биохимии и в других отраслях науки. О периодическом законе химических элементов, о философских взглядах Менделеева Э.Я. Карповиц в послевоенные годы опубликовал ряд работ, например, "Диалектика в химии", "Некоторые вопросы теории познания в трудах Д.И. Менделеева" ("Изв. АН ЛатвССР", 1956, №1), "Д. Менделеев и периодический закон химических элементов", "Диалектика периодического закона химических элементов" ("Учен. зап. Рижского пед. ин-та", т.7, 1958), "Значение философских взглядов Менделеева для открытия им периодического закона химических элементов" ("Изв. АН ЛатвССР", 1955, №1).

Профессор Э.Я. Карповиц является автором многих научных работ по диалектическому и историческому материализму и истории философии. Он опубликовал ряд учебных пособий по диалектическому материализму для студентов и аспирантов. Настоящая работа является не только оригинальным учебным пособием на латышском языке, но и одной из лучших образцов в учебной литературе по диалектическому материализму вообще. Один из факторов, который определяет ценность учебных пособий по диалектическому материализму является то, что в изложении вопросов диалектического материализма профессор Карповиц широко и удачно использует материал истории философии и естествознания.

Одной из лучших работ в учебной литературе о философии Канта, Фихте, Шеллинга, Гегеля и Фейербаха является книга Э.Я. Карповица "Классическая немецкая философия". Он опубликовал также обзоры по истории домарксистской философии.

Большой интерес вызывают исследования Э.Я. Карповица о проблемах истории философской мысли в Латвии. В работе "100-летие сборника "Сета, Даба, Пасауле"" профессор анализирует начальный период популярной научной литературы на латышском языке, рассматривает материалистические философские взгляды Юриса Алунана. В статье "Борьба против религии за научно-материалистическое мировоззрение в Лат-

ии в начале XX века" (Учен. зап. ЛГУ им. П.Стучки, т. XXXIII, 1960) рассмотрены важнейшие проблемы истории латышской атеистической мысли в начале нашего столетия. Профессор исследовал также естественно научный материализм Освальди, Валдена, Центнершвера, философские взгляды Я.Стиениса, критику механистов в его трудах.

Хотя Эрнст Янович Карповиц главным образом специализировался по диалектическому материализму и истории философии, он обращался также к исследованию и пропаганде проблем исторического материализма. Он писал о роли народных масс и личности в истории, патриотизме и пролетарском интернационализме.

Большой вклад Э.Я.Карповиц внес в разработку философской терминологии на латышском языке.

Жизнь профессора Эрнста Яновича Карповица - жизнь революционного борца. Ряд интересных работ он опубликовал о событиях Великой Октябрьской Социалистической революции в Латвии, где сам активно участвовал.

Умер Э.Я.Карповиц 20 февраля 1976 г.

П. Лайзан

доцент, канд. филос. наук

Filozofijas zinātņu doktora profesora
Ernsta Karpovica publicētie darbi
Опубликованные работы доктора философских
наук профессора Эрнста Карповица

1923

1. Latviešu Strādnieku fakultāte. - "Krievijas Ciņa",
1923, 4., 6.martā.
Факультет латышских рабочих.

1924

2. Strādnieku sākotne. - Grām.: Dzīve un darbs strādnieku
M., 1924, 7.-12.lpp.
Начало рабочего факультета.

1929

3. Kosmiskie stari un atomu izcelšanās. - "Krievijas
Ciņa", 1929, 15.dec.
Космические лучи и происхождение атомов.

4^x. Круговорот материи и энергии в природе. - "В помощь
партийцам". Сер. I4. Естественное знание. 1929, вып. I, июнь.

1930

5. Kāpēc debesis zilā? - "Krievijas Ciņa", 1930, 28.,
30.sept.

Почему небо синее?

6. Krīze fizikā. - "Celtne", 1930, Nr.6, 27.-35.lpp.
Кризис в физике.

7. Marksisma mācība par nepieciešamību un gadījumu. -
"Krievijas Ciņa", 1930, 13.apr.

Марксистское учение о необходимости и случайности.

8. Nepieciešamība un gadījums fizikā. - "Krievijas "Cīņa", 1930, 15.maijā.

Необходимость и случайность в физике.

1932

9. Hēgeļa 100 gadu nāves diena. - "Celtne", 1932, Nr.9, 844.-847.lpp.; Nr.10, 933.-937.lpp.

100 лет со дня смерти Гегеля.

10. Ko saka buržuāzijas pravietis 1931.g.? - "Celtne", 1932, Nr.5, 446.-454.lpp.

Что говорит пророк буржуазии 1931 г.?

11. Д.И.Менделеев. - В кн.: Менделеев Д.И. Основы химии. Чт. I. Изд. II-ое. М.-Л., 1932, с. XIV-XXIII.

1933

12^x. Молекула, атом, электрон. М., "Молодая гвардия", 1933.

1934

13^x. Философские взгляды Менделеева. - "Успехи химии", 1934, № 3.

14^x. Mendelejevs periodisches System und der dialektische Materialismus. - "Unter dem Banner des Marxismus", М., 1934, Nr. 5-6.

Периодическая система Менделеева и диалектический материализм.

1937

15. Zinātnieka Mendelejeva 30 gadu nāves diena. - "Celtne", 1937, Nr.2, 146.-148.lpp.

30 лет со дня смерти Менделеева.

1946

16. Dialektika elementu periodiskajā likumā. - "Pad. Latv. Skola", 1946, Nr.1, 33.-38.lpp.; Nr.2, 32.-36.lpp; Nr.4, 44.-49.lpp.

Диалектика периодического закона элементов.

1947

17. Ko māca profesors Ķešāns. /Par LVU Ķīm. katedras vadītāja ideālistiskajām teorijām/. - "Pad.Latv.Boļševiks", 1947, Nr.5, 33.-40.lpp.

Чему учит профессор Кешан. /Об идеалистических теориях зав. кафедрой химии Латв. гос. ун-та/.

18. Чему учит профессор Кешан. /Об идеалистических теориях зав. кафедрой химии Латв.гос. ун-та/. - "Большевик Сов. Латвии", 1947, № 5, с.37-46.

1950

19. Par patriotismu, internacionālismu un kosmopolitismu. R., LVI, 1950, 49.lpp.

. О патриотизме, интернационализме и космополитизме.

1954

20. Piezīme par psiholoģijas terminoloģiju sakarā ar LVPI Logikas un psiholoģijas katedras rakstu "Skolotāju Avīzē" /1953.g. 27.nov./. - "Skolotāju Av.", 1954, 19.febr. Diskus.: Ansons K, LVPI Logikas un psiholoģijas katedras stbilde uz b. E.Ķerņovica piezīmi par katedras rakstu "Skolotāju Avīzē" 1953.g. 27.nov. - Turpat.

Замечание о терминологии по психологии в связи со статьей, опубликованной кафедрой логики и психологии ЛПИИ в газете "Сколотаю Авизе" за 27 ноября 1953 г.

21. Значение философских взглядов Менделеева для открытия периодического закона химических элементов. Автореф. дисс. на соиск. науч. степени докт.филос. наук. М.-Р.,

1954. 34 с. /АН СССР. Ин-т философии/.

22. Современное учение о строении материи. - "Сов. Латвия", 1954, 17 авг.

1955

23. Значение философских взглядов Менделеева для открытия им периодического закона химических элементов. - "Изв. АН ЛССР", 1955, № I, с.55-74.

1956

24. Tautas masu un personības loma vēsturē. Cīņa pret marksismam-ļēņinismam svešo personības kultu. R., 1956. 38 lpp. (LPSR Polit.zināšanu un zinātņu popul. b-ba).

Роль народных масс и личности в истории. Борьба с чуждым марксизму-ленинизму культом личности.

25. Ziemeļu zemē. /Par braucienu uz Zviedriju/. - "Pad. Students", 1956, 9.okt.

В северной стране. /О поездке в Швецию/.

26. Некоторые вопросы теории познания в трудах Д.И.Менделеева. - "Изв. АН ЛССР", 1956, № II, с.21-34.

1957

27. D.Mendeļejevs un ķīmisko elementu periodiskais likums. R., LVI, 1957. 103 lpp.

Д.Менделеев и периодический закон химических элементов.

28. Pilsētu pašvaldību demokratizāšana. - Grām.: 1917.gads Letvijā. Revolūcijas dalībnieku atmiņas. R. 1957, 56.-69.lpp.

Демократизация городского самоуправления.

1958

29. Augstākās un zemākās kustības formas. - "Pad.Students", 1958, 25.dec. Diskus.: U.Bormanis. Sakarā ar prof. Karpovica konsultāciju. - "Pad.Students", 1959, 12.martā; V.Plēsuma. Dažas piezīmes par prof. E.Karpovica rakstu. - "Pad. Students", 1959, 23.apr.

О высших и низших формах движения. Дискус. :
У. Борманис. В связи с консультацией проф. Карповица;
В. Плесума. Некоторые замечания о статье проф. Э. Карповица.

30. Padomju vara Ventspils apriņķī. - Grām.: Par Padomju Latvijā. Cīņitāju atmiņas. 1918.-1919. R., 1958, 267.-274.lpp.

Советская власть в Вентспилском уезде.

31. Диалектика периодического закона химических элементов. (Закон единства и борьбы противоположностей и закон перехода количественных изменений в качественные и обратно). - "Учен. зап. Риж. пед. ин-та", 1958, т.7. Общественные науки, с.137-174.

1959

32. Atbilde b.Bormanim, Diskus. par kibernetikas filozofiskajām problēmām. - "Pad.Students", 1959, 12.martā.

Ответ т.Борману. Дискус. о философских проблемах кибернетики.

33. Atbilde V.Plēsumai. /Diskus. par kustības formām/. - "Pad.Students", 1959, 23.apr.

Ответ В.Плесум. /Дискус. о формах движения/.

34. Attīstīsim tālāk labākās tradīcijas. - "Pad. Students", 1959, 5.febr.

Будем и впредь разливать лучшие традиции.

35. Ļeņina ģeniālais darbs "Materialisms un empiriokriticisms". - "Rīgas Balss", 1959, 16. maijā.

Гениальный труд Ленина "Материализм и эмпириокритицизм".

36. Vai pasaule ir materiāla? R., LVI, 1959. 50 lpp.

Материальна ли Вселенная?

37. Гениальный труд Ленина "Материализм и эмпириокритицизм". - "Ригас Балсс", 1959, 16 мая.

1960

38. Cīņa pret reliģiju par zinātniski-materialistisku pasaules uzskatu Latvijā 20. gs. sākumā /līdz pirmajam pasaules karam/. - "P. Stučkas LVU Zin. raksti", 1960, 33. sēj. Filoz. zinātnes, 1. sēr., 47.-56. lpp.

Борьба против религии на научно-материалистическое мировоззрение в Латвии в начале 20 в. /до первой мировой войны/.

39. Jauna grāmata par marksistiskās filozofijas izaugsmi Latvijā. /Rec. par grām.: Šteinberga V. F. Roziņš - marksistiskās filozofijas celmlauzis Latvijā. R., LVI, 1960/. - "Rīgas Balss", 1960, 21. nov.

О развитии марксистской философии в Латвии. /Рец. на кн.: Šteinbergs V. F. Roziņš - marksistiskās filozofijas celmlauzis Latvijā. R., LVI, 1960/.

40. Kas ir telpa un laiks? R., LVI, 1960. 73 lpp.

Что такое пространство и время?

41. Komunistiskās jaunatnes organizēšanās Latgalē. - Grām.: Latvijas komjaunatnes cīņu sākums. 1917.-1919. Atmiņas. R., 1960, 203.-219. lpp.

Как организовалась коммунистическая молодежь в Латгалии.

42. Matērija un kustība. R., LVI, 1960. 64 lpp.

Материя и движение.

Rec.: Veldre V., Mihailovs J. Par kādu objektīvisma izpaušmi. - "Pad.Letv.Komunists", 1961, Nr.2, 85.-87.lpp.

Рец.: Велдре В., Михайлов Ю. Об одном проявлении объективизма. - "Коммунист Сов. Латвии", 1961, № 2, с.85-87.

43. Rakstu krājuma "Sēta, Daba, Pasaule" simts gadi. - "Karogs", 1960, Nr. 11, 121.-129.lpp.

100-летие латышского энциклопедического сборника "дом, природа, вселенная".

44. Ticības mārus pie malas liec! /Par religiju un zinātni/. - "Pad.Students", 1960, 10., 15.dec.

Прочь с религиозными предрассудками!

45. Vienotība mūsu spēks. /Par komunistisko un strādnieku partiju pārstāvju apspriedes rezultātiem/. - Cīņa, 1960, 10.dec.

Наша сила в единстве. /Об итогах совещания представителей коммунистических и рабочих партий/.

46. О развитии марксистской философии в Латвии. / Рец. на кн.: steinbergs V. F.Roziņš - marksistiskās filozofijas celmlauzis Latvijā. R., LVI, 1960/. - "Rīgas Balss", 1960, 21 ноября.

47. Советская власть в Бентспилсском уезде. - В кн.: За Советскую Латвию. Воспоминания борцов 1918-1919. Р., 1960, с.380-388.

1961

48. Angļu materialisma un jaunlaiku eksperimentālās zinātnes ciltstēvs. /Šekarā ar F.Бекона 400. dzimšanas dienu/. - "Cīņa", 1961, 22.janv.

Основоположник английского материализма и экспериментальной науки нового времени. / К 400-летию со дня рождения Ф.Бекона/.

49. Mūsdienu reliģija un darvinisms. - "Karogs", 1961, Nr. 7, 124.-128.lpp.

Современная религия и дарвинизм.

50. Par filozofijas un dabas zinātņu ciešām saitēm. - "Pad.Students" 1961, 13.janv.

О тесных связях философии и естествознания.

51. Par marksistiskās filozofijas sākumu Latvijā./Rec. par grām.: Šteinbergs V. F.Roziņš - marksistiskās filozofijas celmlauzis Latvijā. R., LVI, 1960/. - "Karogs", 1961, Nr. 2, 133.-137.lpp.

О начале распространения марксистской философии в Латвии. /Рец. на кн.: Šteinbergs V. F.Roziņš - marksistiskās filozofijas celmlauzis Latvijā. R., LVI, 1960/.

52. Pret nepareizu filozofisku terminu lietošanu. - "Pad. Students", 1961, 8.maijā.

Против неправильного употребления философских терминов.

53. Sadzīves tradīcijas. - "Pad.Students", 1961, 9.jūn.
Бытовые традиции.

54. Vēribu - filozofijas zinātnei. /Zinātniskie kadri un studentu audzināšana/. - "Cīņa", 1961, 12.janv.

Философской науке - больше внимания. /Науч. кадры и воспитание студентов/.

1962

55. Par V.I.Leņina "Filozofijas burtnīcām". - "Cīņa", 1962, 4.janv.

О "Философских тетрадах" В.И.Ленина.

56. Teorētiskā fizika un filozofija. - "Pad. Students", 1962, 27.jūn.

Теоретическая физика и философия.

1963

57. Darbs, kas lika pamatu zinātniskajam komunismam. /Par K.Маркса un F.Engelsa darbu "Vācu ideoloģija"/. - "Pad.Latv.Komunists", 1963, Nr.12, 79.-82.lpp.

Труд, заложивший основы научного коммунизма. /О работе К.Маркса и Ф.Энгельса "Немецкая идеология"/.

58. Daži vārdi par sudzināšanu un morāli. - "Pad.Students", 1963, 19.apr.

Несколько слов о воспитании и морали.

59. Klasiskā vācu filozofija. (18.gs. beigās - 19.gs. sāk.). R., 1963. 150 lpp. (P.Stučkas LVU. Filoz. katedra).

Классическая немецкая философия. (Конец XVIII - нач. XIX вв.).

60. Труд, заложивший основы научного коммунизма. /О работе К.Маркса и Ф.Энгельса "Немецкая идеология"/ - "Коммунист Сов.Латвии", 1963, № 12, с.79-82.

1964

61. Vērtīga grāmata latviešu ideoloģijas vēsturē. /Rec. par grām.; Soņņevs M. Kaspars Biezbārdis. Dzīve un pasaules uzskats. R.; LPSR ZA izd-ba, 1963/. - "LPSR ZA Vēstis", 1964, Nr.9, 135.-136.lpp.

Ценная книга по истории латышской идеологии. /Рец. на кн.; Soņņevs M. Kaspars Biezbārdis. Dzīve un pasaules uzskats. R., LPSR ZA izd-ba, 1963/.

62. Менделеев Д.И.-Филос. энциклопедия. Т.3. 1964, с. 386-387. Авт.: Э.Карповиц, А.Макареня.

1965

63. Filozofijas vēstures kursa lekcijas. Filozofijas attīstība Rietumeiropā kapitalistisko attiecību veidošanās periodā. (Renesanse XV-XVI gs.) R., 1965. 68 lpp.

(P. Stučkas LVU. Filoz. katedra).

Лекции по курсу истории философии. Развитие философии в Западной Европе в период становления капиталистических отношений. (Ренессанс XV-XVI вв.).

64. Klasiskā vācu filozofijā. R., "Liesma", 1965.
269 lpp.

Классическая немецкая философия.

Rec.: Gailis V. Grāmata par vienu no marksisma avotiem. -
"Rīgas Balss", 1965, 1. sept.

Книга об одном источнике марксизма.

Rec.: Zeile P. Nozīmīgs darbs filozofijas vēsturē. -
"Krogis", 1966, Nr. 9, 168.-169. lpp.

Значительное произведение в истории философии.

Rec.: Гайлис В. Книга об одном из источников марксизма. -
"Ригас Балсс", 1965, I сент.

65. Klasisko un reālgimnāziju laiks pagājis. /Sakarā ar I. Kalvīņa vēstuli "Kā mums mācīties?" laikr. "Pad. Jaunatne", 1965. g. 20. jūn./ - "Pad. Jaunatne", 1965, 27. jūl.

Время реальных и классических гимназий прошло.

66. Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālisma.
1.temats. Dialektiskā un vēsturiskā materiālisma priekš-
mets. R., 1965. 47 lpp. (P. Stučkas LVU. Filoz. kated-
ra).

Лекции по диалектическому и историческому материализ-
му. Тема I. Предмет диалектического и исторического ма-
териализма.

67. Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālistā.
2.temats. Materiālistā un ideālistā cīņa pirmsmerksistis-
kajā filozofijā. R., 1965. 79 lpp. (P. Stučkas LVU. Filoz.
katedra).

Лекции по диалектическому и историческому материализ-
му. Тема 2. Борьба материализма и идеализма в домарксист-
ской философии.

68. Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālistā.
4.temats. Matērija un apziņa. R., 1965. 98 lpp. (P. Stuč-
kas LVU. Filoz. katedra).

Лекции по диалектическому и историческому материализ-
му. Тема 4. Материя и сознание.

69. Vētras etbalss. /Atmiņas par 1917.g. notikumiem Valmierā/. - "Liesma", 1965, 20., 22., 29., 30.okt.; 2., 3., 5.nov.

Отавуки бури. /Воспоминания о событиях 1917 г. в Валмиере/. .

1966

70. Lielā Roterdames humanista atcerei. /Erasma Desiderija 500.dzimšanas diena/. - "Karogs", 1966, Nr.10, 157.-160.lpp.

Памяти великого роттердамского гуманиста. /К 500-летию со дня рождения Эразма Десидерия/.

1967

71. Dialektika. - LPSR Mazā encikl. 1.sēj. 1967, 382.lpp.
Диалектика.

72. Dialektiskais materiālisms. - LPSR Mazā encikl. 1.sēj., 1967, 382.-383.lpp.

Диалектический материализм.

73. Nozīmīgs ieguldījums filozofijas vēsturē. /Rec. par grām.: Валескалн П. Очерк развития прогрессивной философской и общественно-политической мысли в Латвии. Р., "Зинатне", 1967; Штейнберг В. Философская жизнь Латвии начала XX века. 1900-1917. Р., "Лиезма", 1966/. - "Cīņa", 1967, 28.dec.

Значительный вклад в историю философии. /Рец. на кн.: Валескалн П. Очерк развития прогрессивной философской и общественно-политической мысли в Латвии. Р., "Зинатне", 1967; Штейнберг В. Философская жизнь Латвии начала XX века. 1900-1917. Р., "Лиезма", 1966/.

74. /Par savu darbību Ventspilī 1919.gadā/. - "Pad. Students", 1967, 3.nov.

О своей деятельности в Вентспилсе в 1919 году.

75. Формирование коммунистического сознания и закон отрицания отрицания. - В кн.: Проблемы формирования научного мировоззрения. Р., 1967, с.7-48.

1968

76. Dialektiskais materiālists, I. burtn. Filozofija, tās priekšmets un loma sabiedrībā. R., "Zvaigzne", 1968. 88 lpp.

Диалектический материализм. Тетр. I. Философия, её предмет и роль в обществе.

77. Izziņas teorijas jautājumi Karļa Marksa darbos. - "Skolotāju Av.", 1968, 9. maijā.

Вопросы теории познания в трудах Карла Маркса.

78. Par kāda raksta trūkumiem. /Sakarā ar Z. Bāleviska rakstu "Mārksas, humānisms, ateisms" žurn. "Karogs", 1968, Nr. 5, 119.-123. lpp./ - "Pad. Latv. Komunisti", 1968, Nr. 9, 74.-76. lpp. Aut.: E. Karpovics, P. Koķis.

О недостатках одной статьи. /В связи со статьей Балевица, помещенной в № 5 журн. "Карогс" за 1968 г./

79. Мировоззрение М.Центнершвера. - В кн.: Из истории естествознания и техники Прибалтики. Т. I (7). Р., 1968, с. 169-177.

80. Мировоззрение М.Центнершвера. - В кн.: Научные связи Прибалтики в XIII-XIX веках. Материалы VII Прибалт. конф. по истории науки. Р., 1968, с. 109.

81. О недостатках одной статьи. /В связи со статьей З. Балевица, помещенной в № 5 журн. "Карогс" за 1968 г./ - "Коммунист Сов. Латвии", 1968, № 9, с. 81-83. Авт.: Э. Карповиц, П. Коķис.

82. Труд по истории философской мысли в Латвии. /Рец. на кн.: Валескалн П.И. Очерк развития прогрессивной философской и общественно-политической мысли в Латвии. Р., "Зинатне", 1967/. - Филос. науки", 1968, № 5, с.168-171. Авт.: Э.Карповиц, П.Жокис, Н.Дьяченко.

1969

83. Dialektiskais materiālaisms. 2.burtn. Ievads filozofijas vēsturē. R., "Zvaigzne", 1969. 339 lpp. Aut.: E.Karpovics, P.Leizāns.

Диалектический материализм. Тетр. 2. Введение в историю философии.

84. Dialektiskais materiālaisms. 3.burtn. Matērija un tās eksistēšanas pamatformas. Arziņa, tās izcelšanās un būtība. R., "Zvaigzne", 1969. 155 lpp.

Диалектический материализм. Тетр. 3. Материя и сознание.

85. Pematākmeņa. /Par 1919.g. jēnv. notikumiem Ventspilī. Dokuments komentē tā laika Ventspils izp. komit. darbinieki. Sarunu pierakst. A.Skujs/. - "Liesma", 1969, Nr.1, 2.lpp. Aut.: E.Karpovics, O.Zēberge, J.Reimenis.

Закладной камень. /О январских событиях 1919 г. в Вентспилсе. Документы комментируют работники Вентспилсского исполкома того времени. Беседу записал А.Скуя/.

86. Jāņa Stieņa atcerei. /Sakarā ar latviešu filozofa 70.dzimšanas dienu. 1899.-1937./ - "Karogs", 1969, Nr.4, 149.-151.lpp.

Памяти Яна Стениса. /В связи с 70-летием со дня рождения латышского философа. 1899-1937/.

87. Talantīgs teorētīkis. Padomju filozofa J.Stieņa atcerei. - "Pad.Ķsūnatne", 1969, 22.martā.

Талантливый теоретик. Памяти советского философа Я.Стениса.

88. To dienu elpa. /Revolucionāra atmiņa par 1918. un 1919.g./ - "Pad. Latv. Komunisti", 1969, Nr.1, 30.-33.lpp.

Дыханье тех дней. /Воспоминания революционера о 1918 и 1919 гг./.

89. Дыханье тех дней, /Воспоминания революционера о событиях 1918 и 1919 гг./ - "Коммунист Сов. Латвии", 1969, № I, с.32-35.

1970

90. Ceļu uz laimīgu dzīvi kaujās tik izcīnīt var! /Partijas un komjaunatnes veterānu salidojums Ventspilī dalībnieka E.Karpovica stāstījums/. - "Pad. Vents", 1970, 19.dec.

Братский союз и свобода - вот наш девиз боевой!

91. Dialektiskais materiālists. 4. burtn. Dialektikas likumi. R., "Zvaigzne", 1970. 186 lpp.

Диалектический материализм. Тетр. 4. Законы диалектики.

92. Dialektiskais materiālists. 5.burtn. Materiālistiskās dialektikas galvenās kategorijas. R., "Zvaigzne", 1970. 157 lpp.

Диалектический материализм. Тетр. 5. Главные категории материалистической диалектики.

93. Dialektiskais materiālists. 6.burtn. Izziņas teorija. R., "Zvaigzne", 1970. 197 lpp.

Диалектический материализм. Тетр. 6. Теория познания.

94. Братский союз и свобода - вот наш девиз боевой! /Высказывание участника слета подпольщиков в г.Вентспилс Э.Карповица/. - "Падомью Вента", 1970, 19 дек.

1971

95. Filozofa seļojumi. Lec. par grām.: Штейнберг В. Философия и джентльмены. Р., "Лиесма", 1971/. - "Karogs", 1971, Nr. 11, 164.-166.lpp.

Путешествия философа. /Рец. на кн.: Штейнберг В. Философия и джентльмены. Р., "Лиесма", 1971/.

96. Kas ir filozofija? /Par LVU Vēst. un filoz. fak. un par filoz. pozīmi mūsu dzīvē/. - "Rad, Jaunatne", 1971, 30.jūl.

Что такое философия? /Об историко-филос. фак. ЛПУ им. П.Стучки и о значении философии в нашей жизни/.

97. Pret vulgarizāciju ateisma propagandā. - "Karogs", 1971, Nr.8, 152.-153.lpp.

Против вульгаризации в атеистической пропаганде.

1973

98. Intuīcijas problēma izziņas procesā. - "Karogs", 1973, Nr.5, 155.-159.lpp.

Проблема интуиции в процессе познания.

1974

99. Tātad - "zinātniski tehniskā revolūcija". /Sakarā ar teminol. komis. sēdi/. - "Cīņa", 1974, 27.apr. Aut.: R.Grabis, E.Karpovics, A.Leuzis.

Итак - "научно - техническая революция".

100. К вопросу о классификации видов отрицания. - "Изв. АН ЛССР", 1974, № 12, с.91-96.

1975

101. Filozofija un dabaszinātnes. /Sakarā ar P.Karda rakstu "Kālab fiziķiem vajadzīga filozofija?" Žurn. "Zin. un Tehnika", 1975, Nr. 2/. - "Zin. un Tehnika", 1975, Nr.10, 47.-48.lpp.

Философия и естественные науки.

102. К вопросу о взаимосвязи категорий случайности, необходимости и причинности. - "Изв. АН ДССР", 1975, № 2, с. 91-95.

103. Философия и естествознание. /По поводу статьи П.Карда. "Для чего физике нужна философия?" в журн. "Наука и техника", 1975, № 2/. - "Наука и техника", 1975, № 10, с.47-48.

1976

104. Mēģislaivs Centneršvers. - Grām.: Apcerējumi par sabiedriskās un filozofiskās domas attīstību Latvijā (līdz 20.gs. sākumam). R., 1976, 172.-175.lpp. Aut. E.Karpovics, J.Stradiņš.

Мечислав Центнершвер.

105. V.Ostvalds un viņa sabiedriski politiskie uzskati. Grām.: Apcerējumi par sabiedriskās un filozofiskās domas attīstību Latvijā (līdz 20.gs. sākumam). R., 1976, 155.-172.lpp. Aut.: E.Karpovics, J.Stradiņš.

В.Оствальд и его общественно-политические взгляды.

106. Pauls Valdēns un viņa filozofiskie uzskati. -
Grām.: Apcerējumi par sabiedriskās un filozofiskās domas
attīstību Latvijā (līdz 20.gs. sākumam). R., 1976, 176.-
190.lpp. Aut.: E.Karpovics, J.Stradiņš.

Паул Валден и его философские взгляды.

Profesora E. Karpovica rediģētie
darbi

Работы, редактированные профессором
Э. Карповицем

107. P. Stučkas LVU Zinātniskie raksti. 116. sēj. Filozofijas jautājumi. (Māc. spēku un aspirantu ref. P. Stučkas LVU XXVIII zin. konf. filoz. un zin. komunisma sekcijā). Redkol.: E. Karpovics u.c. R., 1969. 196 lpp. (P. Stučkas LVU. Filoz. un konkrēto sociālo pētīj. metodikas katedra).

108. Rīgas Pedagoģiskā institūta Raksti. 7. sēj. Sabiedriskās zinātnes. Redkol.: E. Karpovics u.c. R., 1958. 351 lpp.

Raksti par profesoru E. Karpoviču
Литература о профессоре Э. Карповице

1955

109. E. Karpovica doktora disertācija. - "LPSR ZA Vēstis", 1955, Nr. 3, 143.-145. lpp.

Докторская диссертация Э. Карповица.

1959

110. Pēteris Stučka Latvijas Valsts universitatē 40 gadus (1919-1959). R., LVI, 1959.

78., 79. lpp. par E. Karpoviču.

40 лет Латвийского государственного университета имени Петра Стучки (1919-1959).

1962

111. Leizāns P. Pedagoģa un zinātnieka jubileja. /Filozofam E. Karpovīcam 70 gadi/. - "LPSR ZA Vēstis", 1962, Nr. 12, 123.-127. lpp.

Юбилей педагога и ученого. /Философу Э. Карповицу - 70 лет/.

112. Režēni gadi. /Sakarā ar filoz. zin. doktora prof. E. Karpovica 70. dzimšanas dienu/. - "Pēd. Students", 1962, 28. sept.

Плодотворные годы. /К 70-летию со дня рождения доктора филос. наук проф. Э. Карповица/.

113. Карповиц Эрнст. - Философская энциклопедия. Т. 2. 1962, с. 465.

1967

114. Karkliņa A. Jeunība. /Par filoz. zin. doktora, prof. E. Karpoviča revolucionāro darbību jeunībā/. - "Cīņa", 1967, 3. nov.

Юность. /О революционной деятельности в юношеские годы доктора филос. наук, проф. Э. Карповица/.

115. Ernstam Karpovicam - 75. Intervīja ar jubilaru. - "Pad. Students", 1967, 5. okt.

Эрнсту Карповицу - 75. Интервью с юбиляром.

116. Kupcis Z. Zinātnieks - revolucionārs. /Sakarā ar prof. E. Karpoviča 75. dzimš. dienu/. - "Pad. Vents" (Ventspils), 1967, 4. okt.

Ученый - революционер. /К 75-летию со дня рождения проф. Э. Карповица/.

117. Kupcis Z. Zinātnieks un revolucionārs. /Sakarā ar prof. E. Karpoviča 75. dzimšanas dienu/. - "Rīgas Balss", 1967, 2. okt.

Ученый и революционер. /К 75-летию со дня рождения проф. Э. Карповица/.

118. Latvijas PSR Augstākā Padome. Prezidijs. Dekrēts par Latvijas PSR Nopelniem bagātā zinātnes darbinieka goda nosaukuma piešķiršanu prof. E. Karpovicam. - "LPSR Augst. Padomes un Valdības Ziņotājs", 1967, Nr. 47.

Декрет о присвоении Почетного звания Заслуженного деятеля науки Латвийской ССР проф. Э. Карповицу.

119. PSRS Augstākā Padome. Prezidijs. Dekrēts par prof. E. Karpoviča apbalvošanu ar ordeni "Goda zīme". - "Cīņa", 1967, 17. janv.

Награждение проф. Э. Карповица орденом "Знак почета".

120. Купцис Э. Революционер, ученый. /К 75-летию со дня рождения проф. Э.Карповица/. - "Ригас Балсс", 1967, 2 окт.

121. Купцис Э. Ученый - революционер. /К 75-летию со дня рождения проф. Э.Карповица/. - "Падомью Вента" (Вентспилс), 1967, 4 окт.

1968

122. Heniņš A. LKP DJS Latgales organizāciju konference. /Par E.Karpovica ievēlēšanu LKJS CK/. - LPSR Mazā encikl. 2.sēj., 1968, 407. lpp.

Конференция латгальских организаций.

123. Kūpcis Z. LSD Ventspils organizācija. /Par E.Karpovica darbību šejā organizācijā/. - LPSR Mazā encikl. 2.sēj., 1968, 430.lpp.

Вентспилсская организация ЛСД. /О деятельности Э.Карповица в этой организации/.

124. Poriētis J. Latvijas Valsts universitāte. /Par E.Karpovica darbu P.Stučkas LVU/. - LPSR Mazā encikl. 2.sēj., 1968, 295.-297.lpp.

Латвийский государственный университет. /О работе Э.Карповица в ЛГУ им. П.Стучки/.

125. Viksna Dz. Letviešu strādnieku fakultāte. /Par E.Karpovica darbu tajā/. - LPSR Mazā encikl. 2.sēj., 1968, 250.lpp.

Факультет латышских рабочих. /О деятельности Э.Карповица на факультете/.

126. Zeile P. Karpovics Ernsta. - LPSR Mazā encikl. 2.sēj., 1968, 45.lpp.

Карповиц Эрнст.

1969

127. Pēteris Stučka Latvijas Valsts universitātei
50. gadi. R., "Zinātne", 1969.

79.-80.lpp. par E. Karpoviču.

К 50-летию Латвийского ордена Трудового Красного
Знамени государственного университета им. П. Стучки.

1970

128. Latvijas PSR Augstākā Padome. Prezidijs. Dekrāts
par prof. E. Karpoviču apbalvošanu ar Latvijas PSR Augstā-
kās Padomes Prezidija Goda rakstu. - "Cīņa", 1970, 9. janv.

Награждение проф. Э. Карповица Почетной грамотой
Президиума Верховного Совета Латвийской ССР.

1972

129. Eideša M. Zinātnei veltīts mūžs. /Sakerā ar E. Kar-
poviča 80. dzimš. dienu/. - "Rīgas Balss", 1972, 3. okt.

Жизнь, отданная науке.

130. Laizāns P. Filozofijei veltīts mūžs. /Sakerā ar
E. Karpoviča 80. dzimš. dienu/. - "Pad. Jaunatne", 1972,
3. okt.

Жизнь, отданная философии.

131. Laizāns P. Filozofu audzinātājs. /Sakerā ar E. Kar-
poviča 80. dzimš. dienu/. - "Pad. Students", 1972, 12. okt.

Воспитатель философов.

132. Эйдес М. Жизнь, отданная науке. /В связи с 80-ле-
тием Э. Карповица/. - "Ригас Балсс", 1972, 3. окт.

1974

I33. Laizāns P. Nozīmīgs darbu cikls dialektiskajā materiālismā. /Par filoz. zin. doktora E.Karpoviča darbiem/. - "Cīņa", 1974, 12.jul.

Значительный цикл работ в диалектическом материализме.

1976

I34. Bušmanis G. Profesoru atceroties. /Par E.Karpoviču/. - "Pēd Students", 1976, 7.okt.

Вспоминая о профессоре.

I35. Gerts O. Par profesoru Karpoviču domādami. - "Cīņa", 1976, 6.okt.

Думая о профессоре Карповице.

I36. E.Karpoviča. /Filozofs. 1892.-1976. Nekrologs/. - Cīņa, 1976, 22.febr.; Pēd. Jaunatne, 1976, 22.febr. Raksti: A.Voss, P.Strutmanis, J.Rubenis u.c.

Э.Карповиц.

I37. Ernsts Karpoviča. /Nekrologs. 1892.-1976./ - "Pēd. Students", 1976, 26.febr.

Эрнст Карповиц.

I38. Э.Я. Карповиц. /Философ. 1892-1976. Некролог/. - Сов. Латвия, 1976, 22 февр.; Сов. молодежь, 1976, 22 февр. Подписи: А.Э.Восс, П.Я.Страутманис, Ю.Я.Рубэн и др.

I39. Эрнст Янович Карповиц. /Философ. 1892-1976. Некролог/. - "Науч. докл. высш. школы. Филос. науки", 1976, № 4, с. 190.

Profesora E. Karpoviča darbu
alfabētiskais rādītājs
Алфавитный указатель работ
профессора Э. Карповица

- Angļu materiālisms un jaunleiku eksperimentālās zinātnes
ciltstēvs. /F. Bekons 400. dzimšanas diena/. 1961
- Atbilde b. Bormenim. 1959
- Atbilde V. Flēsumam. /Diskusija par kustības formām/. 1959
- Attīstīsim tālāk labākās tradīcijas. 1959
- Augstākās un zemākās kustību formas. 1958
- Ceļu uz laimīgu dzīvi meklējam tik izcīnīt var! 1970
- Mečislavs Centneršvērs. 1976
- Cīņa pret reliģiju par zinātniski-materiālistisku pasaules
uzskatu Latvijā 20. gs. sākumā (līdz pirmajai pasaules
karam). 1960
- Darbs, kas lika pamatu zinātniskajam komunismam. /Par
K. Mārksu un F. Engelse darbu "Vācu ideoloģija"/. 1963
- Daži vārdi par sudzināšanu un morāli. 1963
- Dialektika. 1967
- Dialektika elementu periodiskajā likumā. 1946
- Dialektiskais materiālisms. 1967
- Dialektiskais materiālisms. 1. burtn. Filozofija, tās
priekšmets un loma sabiedrībā. 1968
- Dialektiskais materiālisms. 2. burt. Ievads filozofijas
vēsturē. 1969
- Dialektiskais materiālisms. 3. burtn. Matērija un tās ek-
sistēšanas pamatformas. Apziņa, tās izcelšanās un būtī-
ba. 1969
- Dialektiskais materiālisms. 4. burtn. Dialektikas likumi.
1970
- Dialektiskais materiālisms. 5. burtn. Materiālistiskās dia-
lektikas galvenās kategorijas. 1970
- Dialektiskais materiālisms. 6. burtn. Izziņas teorija.
1970

- Filozofa ceļojumi. /Rec./ 1971
Filozofija un debaszinātnes. 1975
Filozofijas vēstures kurss lekcijas. 1965
Hēgela 100 gadu nāves diena. 1932
Intuīcijas problēma izziņas procesā. 1973
Izziņas teorijas jautājumi Karļa Marksa darbos. 1968
Jauns grāmata par marksistiskās filozofijas izaugsmi Latvijā. /Rec./. 1960
Kāpēc debesis zilas? 1930
Kas ir filozofija? 1971
Kas ir telpa un laiks? 1960
Klasiskā vācu filozofija. 1965
Klasiskā vācu filozofija (18.gs. beigās - 19.gs.sāk.). 1963
Klasisko un reālgimnāziju laiks pagājis. 1965
Ko māca profesors Kešāns. 1947
Kā saka buržuāzijas prievietis 1931.g.? 1932
Komunistiskās jaunatnes organizēšanās Latgalē. 1960
Kosmiskie steri un atomu izcelšanās. 1929
Krīze fizikā. 1930
Latviešu Straudnieku fakultāte. 1923
Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālismā. 1.temats.
Dialektiskā un vēsturiskā materiālisma priekšmets. 1965
Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālismā. 2.temats.
Materiālisms un idealisma cīņa pirmsmarksistiskajā filozofijā. 1965
Lekcijas dialektiskā un vēsturiskā materiālismā. 4.temats.
Matērija un epizīe. 1965
Lielā Roterdamas humanista atcerei. 1966
Ļeņins ģeniālais darbs "Materiālisms un empiriokriticisms". 1959
Marksisma mācība par nepieciešamību un gadījumu. 1930
Matērija un kustība. 1960
D.Mendeļejevs un ķīmisko elementu periodiskais likums. 1957
Mūsdienu reliģija un darvinisms. 1961

- Nepieciešamība un gadījums fizikā. 1930
- Nozīmīgs ieguldījums filozofijas vēsturē. /Rec./ 1967
- V.Ostvalds un viņa sabiedriski politiskie uzskati. 1976
- Padomju vara Ventspils apriņķī. 1958
- Pamatakmens /Par 1919.g. janv. notikumiem Ventspilī/.
1969
- Par filozofijas un dabas zinātņu ciešām saitēm. 1961
- Par kāda raksta trūkumiem. /Sakarā ar Z.Balevica rakstu
"Merkss, humānisms, ateisms". 1968
- Par V.I.Leņina "Filozofijas burtnīcām". 1962
- Par merkstiskās filozofijas sākumu Latvijā. /Rec./.
1961
- Par patriotismu, internacionālismu un kosmopolitismu. 1950
/Par savu darbību Ventspilī 1919.gadā/. 1967
- Piezīme par psiholoģijas terminoloģiju saakarā ar LVPI Lo-
ģikas un psiholoģijas katedras rakstu "Skolotāju Avīzē".
1954
- Pilsētu pašvaldību demokratizēšana. 1957
- Pret nepareizu filozofisku terminu lietošanu. 1961
- Pret vulgarizāciju ateisma propagandā. 1971
- Rakstu krājums "Sēta, Daba, Pasaule" simts gadi. 1960
- Sadzīves tradīcijas. 1961
- Jāņa Stieņa atcerei. 1969
- Strādāfaka sākotne. 1924
- Talantīgs teorētiķis. Padomju filozofs J.Stieņa atcerei.
1969
- Tātad - "zinātniski tehniskā revolūcija". 1974
- Tautas masu un personības loma vēsturē. 1956
- Teorētiskā fizika un filozofija. 1962
- Ticības māņus pie maļas liec! 1960
- To dienu elpa. /Atmiņas par 1918. un 1919.g./ 1969
- Vai pasaule ir materiāla? 1959
- Pauls Valdens un viņa filozofiskie uzskati. 1976
- Vēribu - filozofijas zinātnei. 1961
- Vērtīgs grāmats latviešu ideoloģijas vēsturē. /Rec./ 1964

Vētras atbalss. /Atmiņas par 1917.g. notikumiem Vālmierā/.
1965

Vienotībā mūsu spēks. /Par komunistisko un strādņu partiju pārstāvju apsp. rezultātiem/. 1960

Ziemeļu zemē. 1956

Zinātnieka Mendelejeva 30 gadu nāves diena. 1937

Братский союз и свобода - вот наш девиз боевой! 1970
диалектика периодического закона химических элементов.

1958

Дыханье тех дней. /Воспоминания о событиях 1918 и 1919 гг./

1969

Значение философских взглядов Менделеева для открытия им
периодического закона химических элементов. 1955

Значение философских взглядов Менделеева для открытия пе-
риодического закона химических элементов. 1954

Гениальный труд Ленина "материализм и эмпириокритицизм".

1959

К вопросу о взаимосвязи категорий случайности, необходи-
мости и причинности. 1975

К вопросу о классификации видов отрицания. 1974

Круговорот материи и энергии в природе. 1929

Д.И.Менделеев. 1932

Менделеев Д.И. 1964

Мировоззрение М.Центнершвера. 1968

Мировоззрение М.Центнершвера. /Тез./. 1968

Молекула, атом, электрон. 1933

Некоторые вопросы теории познания в трудах Д.И.Менделеева.
1956

О недостатках одной статьи. /В связи со статьей З.Балеви-
ца "Маркс, гуманизм, атеизм"/. 1968

О развитии марксистской философии в Латвии. /Рец./ 1960

Советская власть в Вентспилсском уезде. 1960

Современное учение о строении материи. 1954

Труд, заложивший основы научного коммунизма. /О работе
К.Маркса и Ф.Энгельса "Немецкая идеология"/. 1963

- Труд по истории философской мысли в Латвии. /Рец./ 1968
Философия и естествознание. 1975
Философские взгляды Менделеева. 1934
Формирование коммунистического сознания и закон отрицания
отрицания. 1967
Чему учит профессор Кешан. 1947
-

Mendelejevs periodisches System und der dialektische
Materialismus. 1934

Personu rādītājs
Именной указатель

Skaitļi pēc uzvārda norāda attiecīgo darbu numurus,
skaitļi iekavās - darbus par minēto personu.

Цифры после фамилии указывают номера соответствующих
работ, цифры в скобках - номера работ об упомянутом ли-
це.

Ansons K. 20	Lauzis A. 99
Belevics Z. (78)	Lejins V.I. (35), (55)
Bekons (48)	Markss K. (57), (77)
Biezbārdis K. (61)	Mendeļejevs D. (15), (27)
Bormenis U. 29, (32)	Mihailovs J. 42
Bušmanis G. 134	Ostvalds V. (105)
Centneršvārs M. (104)	Plēsuma V. 29, (33)
Čidesa M. 129	Porietis J. 124
Engelss F. (57)	Reimanis J. 85
Erasms Desiderijs Roter- damietis (70)	Roziņš F. (39), (46), (51)
Gailis V. 64	Rubenis J. 136
Gerts O. 135	Skujs A. 85
Grabis R. 99	Sočņevs M. (61)
Hēgelis (9)	Stienis J. (86), (87)
Henriņš A. 122	Stradiņš J. 104, 105, 106
Kelviņš I. (65)	Strautmanis P. 136
Kerds P. (101)	Šteinbergs V. (39), (46), (51)
Karkliņš A. 114	Valdens P. (106)
Koķis P. 78	Veldre V. 42
Kupcis Z. 116, 117, 123	Viksnā Dz. 125
Kešāns A. (17)	Voss A. 136
Leizāns P. 83, 111, 130, 131, 133	Zēberga O. 85
	Zeile P. 64, 126

Балевиц З. (81)	Марко К. (60)
Валескайн П.И. (73), (82)	Менделеев Д.И. II, (II), (I3),
(2I), (23), (26), (62)
Велдре В. 42	Михайлов Ю. 42
Восс А.Э. I38	Рубен Ю.Я. I38
Гайлис В. 64	Страутманис П.Я. I38
Дьяченко Н. 82	Центнершвер М. (79), (80)
Кард П. (I03)	Штейнберг В. (73), (95)
Кешан А.Д. (I8)	Эйдес М. I32
Кокис П. 8I, 82	Энгельс Ф. (60)
Купцис З. I20, I2I	
Ленин В.И. (37)	
Макареня А. 62	

Mendelejev D. (14)

S a t u r s
С о д е р ж а н и е

Priekšvārds	5
Предисловие	6
P.Laizāns. Filozofijas zinātņu doktors profesors Ernsts Karповics	17
П.Лайзан. Профессор доктор философских наук Эрнст Карповиц	16
Filozofijas zinātņu doktora profesora Ernsta Karpo- vica publicētie darbi	24
Опубликованные работы доктора философских наук профессора Эрнста Карповица	
Profesora E.Karповica rediģētie darbi	42
Работы, редактированные профессором Э.Карповицем	
Raksti par profesoru E.Karповicu	43
Литература о профессоре Э.Карповице	
Profesora E.Karповica darbu alfabētiskais rādītājs ..	48
Алфавитный указатель работ профессора Э.Карповица	
Personu rādītājs	53
Именной указатель	

ПРОФЕССОР ЭРНСТ КАРПОВИЦ

Персональный указатель литературы

На латышском и русском языках

PROFESORS ERNSTS KARPOVICS

Personālais literatūras rādītājs

Sastādītāji: H.Novackis, D.Paukšēna

Redaktors P.Laizēns

Tehniskā redaktore I.Lorence

Korektore I.Lorence

P.Stučkas Latvijas Valsts universitātē

Rīga 1977

Parakstīts iespiešanai 10.08.1977. JT 13601. Pasūt.Nr. 1171.
Papīrs Nr.1. Papīra formāts 60x84/16. 3,9 fiz.iespiedl.
2,3 uzsk.izdevn.l. Metiens 350 eks. Maksā 10 k.

Iespiests ar rotaprintu, Rīgā-50, Veidenbauma ielā 5,
P.Stučkas Latvijas Valsts universitātē